Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi

Cilt 2, Sayı 2, 66-72, (2016) *Orjinal Makale*

# Bir Serbest Zaman Etkinliği Olarak; Gençlik ve Spor Bakanlığınca Uygulanan Gençlik Kampları Programları*

Melike ESENTAŞ[1], Selhan ÖZBEY[2]

**Özet**

**Amaç:** Serbest zaman etkinliği olarak uygulanan gençlik kamplarında yer alan öğrencilerin, cinsiyet ve farklı yaş (13-15 ve 16-17) gruplarına göre, kamp programına ilişkin görüşlerini analiz etmek, yorumlamak ve gerekli hallerde öneriler vermektir.
**Materyal ve Yöntem:** Araştırmaya Çeşme Paşalimanı deniz kampında üç ayrı dönemde yer alan, 205 kız öğrenci ve 347 erkek öğrenci olmak üzere toplam 552 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerini ve profilini belirlemek üzere bir kişisel bilgi formu ve kamp programını değerlendirmeye yönelik, evet-hayır, çoktan seçmeli ve açık uçlu sorulardan oluşan anket formu hazırlanmıştır. Anket uygulamasının ardından, veri elde etmek üzere kişisel bilgi formu ve anketlerin tümü araştırmacı tarafından kontrol edilmiş, veriler kod yönergesine uygun olarak kodlanmıştır. Elde edilen veriler ile tanımlayıcı istatistik yöntemleri kullanılarak, tablolar oluşturulmuş, yüzdelik oranlarına ve frekans dağılımlarına bakılarak yorumlanmıştır.
**Bulgular:** Serbest zaman etkinliği olarak uygulanan gençlik kamplarında, kurulan arkadaşlıklar, özgüvenlerinin artması, planlı ve düzenli yaşamayı öğrenmeleri, sorumluluk sahibi olmaları ve takım çalışması hususunda yapabilmeleri ve bunları hayata uygulamada olumlu transferlerde bulunduklarını belirtmişlerdir. Yaş gruplarına göre temel ihtiyaçların giderilmesi hususunda "temizlik" sorununun yüksek oranda tespit edilmesi dikkat çekici bir bulgudur.
**Sonuçlar:** Araştırmada etkinlikler planlanırken, kız-erkek kontenjan dağılımının eşitliğin sağlanması ve yaş faktörü de göz önüne alınarak, programda her yaş grubunun beklentilerini karşılayabilecek etkinliklerin bulundurulması ayrıca deniz etkinliklerinin sayısının artırılması önerilmiştir.

**Anahtar Kelimeler**

Serbest zaman,
Gençlik kampları,
Kamp programları.

**Yayın Bilgisi**

Gönderi Tarihi:03.02.2016
Kabul Tarihi:17.05.2016
Online Yayın Tarihi:09.06.2016

**DOI:** 10.18826/ijsets.09229

# The Youth Camp Programmes Which Are Carried out by Ministry of Youth and Sports as a Leisure Time Activity

**Abstract**

**Aim:** In this survey it is aimed to analyse, interpret and to give proposals when necessary to the ideas of women and men participants of youth camps organised as spare time activity aged 13-15 and 16-17 about sea camp program and leader behaviours.
**Material and Methods:** The participants that are in this research are 205 women and 347 men and totally 552 students who are in Çeşme Paşalimanı sea camp in three different terms. A personal data form and a questionairre form is prepared in order to establish the demographic features and profiles of participants of Free of Charge Sea Camp. The questionnairre involves yes-no questions, multiple choice and open-ended questions about the camp program and the camp leader. Once the survey was completed, all the personal data forms and questionairres has been checked to gain information, data has been coded to be comforable to code instruction. The obtained data using descriptive statistics methods, tables have been created, it is interpreted by looking at the percentage and frequency distribution.
**Results:** The youth camps ,which are spare time activities, effects the participants in a positive way. The participants emphasized that when the camp finished they had good friendships, they gained self-confidence and they determined that they had positive transfers about team working and used these workings in their lifesytles. İn accordance age groups the cleaning problem is determined in high rate that is very interesting findings. Thus, the negative features of camp programs need to be healed.
**Conclusion:** At the end of the survey It is concluded that while planning the activities women and men participation should be done equally and considering the age factor the activities which will meet the needs of all age groups should be involved in the program, and moreover increasing the number of the sea activities are advised.

**Key words**

Leisure,
Youth camp,
Camp Programmes.

**Article Info**

Received: 03.02.2016
Accepted: 17.05.2016
Online Published: 09.06.2016

**DOI:** 10.18826/ijsets.09229

USEABD yazım kurallarının "Yazarlık Hakkı" bölümündeki MADDELERE göre yazar katkıları şu şekilde rapor edilmiştir:
1. Yazar: Melike ESENTAŞ 2. Yazar: Selhan ÖZBEY

*Bu çalışma 12-14 Aralık 2012 12. Spor Bilimleri Kongresi'nde Poster olarak sunulmuştur / Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

[1]Batman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Batman / Türkiye, melike.esentas@windowslive.com
[2]Celal Bayar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Manisa/ Türkiye, selhanozbey@gmail.com

## GİRİŞ

Toplumumuzda, özellikle gençlerde gördüğümüz bazı problemler hem ülke, hem aile, hem de eğitimciler olarak karşı karşıya kalınan ve yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyen tehditler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda serbest zaman anlayışı içinde rekreasyon programları tüm bu sorunları önleyecek ve yaşam kalitesini arttıracak önemli bir alternatif yaklaşım/asistan olarak düşünülmelidir (Çelebi M. ve ark., 2012). Serbest zaman; kişinin çalışmadığı, yaşam zorluklarının dışında kalan ve kendi isteği yönünde harcayabileceği, arzu edilen zaman dilimidir (Esteve ve ark., 1999; Karaküçük ve Gürbüz, 2007; Kılbaş, 2010; Ragheb ve Tate, 1993). Mulk ve ark. serbest zamanın bireyin hayatını idame ettirebilmek için yapmak zorunda olduğu işlerinden geriye kalan zaman dilimi olarak tanımlar (Mull ve ark., 1997). insanların çalışma saatleri, yeme ve uyuma gibi biyolojik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kendilerine ayırdıkları zaman dilimleri dışında kalan bu zamanlarını değerlendirmek için özgür iradeleriyle seçtikleri ve belirli kurallara bağlı olmayan etkinliklere serbest zaman etkinlikleri denir (Ragheb ve Tate, 1993). Serbest zaman, yaşam içinde çocukluktan yaşlılığa kadar sürekli bireyle birlikte var olacak ve rekreasyon yaşamın her safhasında, insana psikolojik, sosyal ve fiziksel faydaları olacak deneyimler yükleyecektir(Karaküçük, 1995). Bu nedenle rekreasyon temel eğitimin bir parçası olarak desteklenmesi gerekir. Ayrıca eğitimin ana unsuru olarak kabul edilmelidir (Akt. Balcı ve İlhan, 2006). Rekreasyon programı; serbest zaman felsefesi, planlama, yönetim, tesis, faaliyet ve işlevini içerir. Bu anlamda programlama bir sanat olarak, yetenek ve pratikle de birleştirilmelidir. Çünkü rekreasyon yönetim ve gözlemcilerin oynadığı önemli ve başarılı rollerle güçlenmektedir (Kraus, 1995).

Serbest zaman kullanımı son zamanlarda bir yaşam şekli haline gelmiş olup, içerisindeki etkinliklerin çoğalması ve yaygınlaşması için farklı program ve projelerin meydana getirilmesi artık bir mecburiyet olarak görülmektedir. Bu sebeple, serbest zaman etkinlikleri bireyin kendi tarzını ortaya koymasıyla fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak sahibi olduğu değerlere fayda sağlamıştır. Bireyin pasif ya da aktif olarak yapmış olduğu etkinlikler, toplumun içerisinde yer almasına ve birlikte yaşamı güzelleştirmesini sağlayarak, uğraş alanı içerisindeki yaşam biçimini etkileyen çabaları da içine alır (Kelly 1990, Lapa ve ark., 2010).

Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) bünyesinde gençlerin serbest zamanlarını sosyal ve kültürel faaliyetlerle değerlendirmelerini sağlamak amacıyla faaliyetlerin yürütüldüğü bir birimdir. Kamplarda imkanı kısıtlı gençlerin sosyal gelişimlerine katkı sağlamak için çeşitli aktiviteler düzenlenmektedir. Kamp programları sosyal yaşantıyı destekleyecek ve sosyal yaşam sürecine katkıda bulunacak şekilde hazırlanmaktadır (www.gsb.gov.tr).

Bu araştırmada amaç; serbest zaman etkinliği olarak uygulanan gençlik kamplarında yer alan öğrencilerin, cinsiyet ve farklı yaş (13-15 ve 16-17) gruplarına göre, kamp programına ilişkin görüşlerini analiz etmek, yorumlamak ve gerekli hallerde öneriler vermektir.

## MATERYAL VE YÖNTEM

**Araştırma Grubu:** Araştırmanın evrenini, 2010 yılında GSB tarafından düzenlenen " İzmir Çeşme Paşalimanı Deniz Kampına katılan öğrenciler oluştururken; Örneklem grubunu ise, 5. Dönem, 6. Dönem ve 7. dönemde İzmir Çeşme Paşalimanı Deniz Kampına katılan kız ve erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

**Veri Toplama Aracı:** Araştırma için gereken verilen iki aşamada toplanmıştır. Birinci aşamada Ücretsiz Deniz Kampı'na katılan katılımcıların profilini belirlemek amacı ile demografik özellikleri, serbest zamanlarını nasıl değerlendiklerini içeren kişisel bilgi formu oluşturulmuştur. Kişisel bilgi formları her dönemin ilk günü gelen katılımcılara uygulanmıştır. İkinci aşamada katılımcılara kamp programı ile ilgili soruları içeren anket formu oluşturulmuştur. Anket formu soruları, evet-hayır ve çoktan seçmeli biçimde düzenlenmiştir. Soruların hazırlanma sürecinde literatürden yararlanılmıştır. Ayrıca bu sorular bir Beden Eğitimi Ana Bilim Dalı, bir Spor Yönetim ABD ve bir de Rekreasyon ABD' da görev yapan akademisyenlere danışılarak düzenlenmiştir. Anket Kişisel bilgi formu ve Anket soruları; Manisa Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü'ne bağlı 75.yıl gençlik merkezinde faaliyetlerinde yer alan ve 2010 yılında 1., 2., 3. ve 4. Dönem ücretsiz deniz kamplarına katılan,rastgele seçilen 50 kişiye, 13-15 yaş grubu, kadın -erkek gözetmeksizin uygulanmıştır. Anket formları her dönemin, son kamp gününde katılımcılara uygulanmıştır. Araştırmacı, deniz kampına

katılmıştır. Oluşturulan anket araştırmacı tarafından tüm katılımcılara tek tek dağıtılıp, gerekli açıklamalar yapılmıştır. Anketi doldurmaları için gerekli süre verilmiş, ortam sağlanmıştır.

**Verilerin Analizi:** Toplam 552 anket formu dağıtılmış ve %100'ü geri dönmüş ve değerlendirmeye alınmıştır. Kişisel bilgi formu ve anketlerin tümü araştırmacılar tarafından kontrol edilmiş, veriler kod yönergesine uygun olarak kodlandırılmıştır. Kodlanan veriler tanımlayıcı istatistik kullanılarak ve tablolar oluşturularak yorumlanmıştır. Anket bütün olarak araştırma problemine uyumlandırılarak çalışılmış, araştırma özellikleriyle ilgili kişisel ve birbiriyle ilişkili sorulardan meydana gelmiştir. Ankette görünüş geçerliliğinin bulunması için; her soru incelenmekte olan problemle ile ilişkilendirilmiştir. Anket bütün konuyu kapsamaktadır. Sorular açık ve anlaşılırdır.

## BULGULAR

Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı( GHDB) bünyesinde yapılan ücretsiz deniz kampının %37.1'i kız öğrenciler, %62.9'u erkek öğrencilerden oluşmaktadır. 5. ve 7. Dönem 13-15 yaş grubu için düzenlenmiştir. 6. Dönem ise 13-15 yaş grubu (%4) ve 16-17 yaş grubu (%96) için düzenlendiği görülmüştür. Kız ve erkek öğrencilerin, yaş gruplarına göre yer aldıkları dönem oranları farklıdır. Erkek öğrencilerin, kız öğrencilere oranla kampa katılımları daha yüksektir.

**Tablo 1.** Cinsiyet ve Yaş Gruplarına göre Katıldıkları Etkinliklerin Dağılımı

| CİNSİYET | YAŞ | Deniz kampı programında katıldığınız en çok etkinlik | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | El sanatları | Halk oyunları | Tiyatro | Müzik | Spor | Toplam |
| Kız | 13-15 | 27<br>%18 | 18<br>%12 | 19<br>%12.6 | 26<br>%17.4 | 60<br>%40 | 150<br>%73.1 |
| | 16-17 | 43<br>%78.1 | 12<br>%21.9 | - | - | - | 55<br>%26.9 |
| | Toplam | 70<br>%34.1 | 30<br>%14.7 | 19<br>%9.2 | 26<br>%12.7 | 60<br>%29.3 | 205<br>%100 |
| Erkek | 13-15 | 34<br>%14.2 | 53<br>%22.3 | 25<br>%10.5 | 42<br>%17.7 | 84<br>%35.3 | 238<br>%68.5 |
| | 16-17 | 78<br>%71.5 | 31<br>%28.4 | - | - | - | 109<br>%31.5 |
| | Toplam | 112<br>%32.2 | 84<br>%24.2 | 25<br>%7.2 | 42<br>%12.1 | 84<br>%24.3 | 347<br>%100 |

GHDB bünyesinde yapılan ücretsiz deniz kampında yer alan kız öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda en yüksek katılım %40'nın spor, en az oranda %12'nin tiyatro etkinliğidir (Tablo 1). 16-17 yaş grubunda ise %78.1'i el sanatları, %21.9 halk oyunları etkinliğidir. Erkek öğrencilerin 13-15 yaş grubunda en yüksek düzeyde katılım spor, en az katılım tiyatro etkinliğidir. 16-17 yaş grubunda ise %71.5'nin el sanatları, %28.4'nün halk oyunları etkinliğidir. Kız ve erkek öğrencilerin, yaş gruplarına göre katıldıkları etkinliklerle ilgili görüşleri birbirine yakındır. 16-17 yaş grubunda el sanatları ve halk oyunları dışındaki etkinliklere katılım sağlanmamış olması dikkat çekici bir bulgudur.

**Tablo 2.** Kamp Etkinliklerinde Sorun Algısına Yönelik Dağılım

| CİNSİYET | YAŞ | Deniz kampı etkinliklerinde yaşanan sorunların var olup- olmadıkları | | |
|---|---|---|---|---|
| | | Evet | Hayır | Toplam |
| Kız | 13-15 | 55<br>%36.7 | 95<br>%63.3 | 150<br>%73.1 |
| | 16-17 | 31<br>%56.3 | 24<br>%43.7 | 55<br>%26.9 |
| | Toplam | 86<br>%41.9 | 119<br>%58.1 | 205<br>%100 |
| Erkek | 13-15 | 79<br>%33.1 | 159<br>%66.9 | 238<br>%68.5 |
| | 16-17 | 65<br>%59.7 | 44<br>%40.3 | 109<br>%31.5 |
| | Toplam | 144<br>%41.5 | 203<br>%58.5 | 347<br>%100 |

GHDB bünyesinde yapılan ücretsiz deniz kampında yer alan katılımcılardan **"deniz kampı etkinliklerinde yaşanan sorunların var olması sorusuna"** kız öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda %63.3'ü hayır cevabını verirken, 16-17 yaş grubunda %56.3'ü evet cevabını vermişlerdir. Erkek öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda %66.9'u hayır cevabı verirken, 16-17 yaş grubunda %59.7'si evet cevabını vermişlerdir (Tablo 2). Kız ve erkek öğrencilerin, yaş gruplarına göre kamp programında yaşanan sorunlar ile görüşleri birbirine yakındır. 16-17 yaş grubu, hem kız öğrencilerde hem erkek öğrencilerde 13-15 yaş grubuna oranla daha fazla sorun yaşamıştır.

**Tablo 3.** Cinsiyet ve Yaş Gruplarına göre Yaşanan Sorunların Kaynaklarının Dağılımı

| Cinsiyet | Yaş | Kamp programında yaşanan sorunlar | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Materyal Eksikliği | Etkinliğin Fazla olması | Lider Yetersizliği | Etkinliğe Ayrılan Zamanın Uygun olmaması | Etkinliği Uygulamadaki eksiklikler | Etkinliğin çok kolay olması | Salon ve yer eksikliği | Etkinlik Riski ve Tehlikesi | Etkinliğin az olması | Etkinliğin Beceri Düzeyinin Yüksek olması |
| Kız | 13-15 | 23 %41.9 | 6 %10.9 | - | 10 %18.2 | 3 %5.4 | 2 %3.6 | 5 %9.1 | - | 5 %9.1 | 1 %1.8 |
| | 16-17 | 18 %58.2 | 10 %32.2 | - | - | - | - | 2 %6.4 | - | 1 %3.2 | - |
| | Toplam | 41 %47.7 | 16 %18.8 | | 10 %11.6 | 3 %3.5 | 2 %2.3 | 7 %8.1 | - | 6 %6.9 | 1 %1.1 |
| Erkek | 13-15 | 32 %40 | 11 %13.8 | 4 %5 | 8 %10 | 5 %6.3 | 4 %5 | 3 %3.8 | 4 %5 | 9 %11.2 | - |
| | 16-17 | 36 %55.5 | 20 %30.8 | 1 %1.5 | - | 1 %1.5 | 2 %3 | 2 %3 | 1 %1.5 | 2 %3 | - |
| | Toplam | 68 %46.9 | 31 %21.3 | 5 %3.5 | 8 %5.5 | 6 %4.2 | 6 %4.2 | 5 %3.4 | 5 %3.4 | 11 %7.6 | - |

Deniz kampı programında yer alan katılımcılar kamp programında bir takım sorunların olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin 13-15 ve 16-17 yaş gruplarından %47.6'sı malzeme eksikliğinden, %16.6'sı etkinliklerin fazla olmasından, %11.6'sı etkinliklere ayrılan zamanın uygun olmamasından, %8.1'i salon ve yer eksikliğinden, %6.9'u etkinliğin az olmasından, %3.5'i etkinlikleri uygulamadaki eksikliklerden kaynaklandığını belirtmişlerdir (Tablo 3). Erkek öğrencilerin 13-15 ve 16-17 yaş gruplarına bakıldığında; %46.9'u malzeme eksikliğinden, %21.3'ü etkinliklerin fazla olmasından, %7.6'sı etkinliğin az olmasından, %5.5'i etkinliklere ayrılan zamanın uygun olmamasından, %4.1'i etkinlikleri uygulamadaki eksiklikler ve etkinliğin çok kolay olmasından kaynaklandığını belirtmişlerdir.

GHDB bünyesinde yapılan ücretsiz deniz kampında yer alan katılımcılardan **"kamp programının temel ihtiyaçları karşılamada yeterliliği sorusuna"** kız öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda %70.6'sı yeterlidir cevabını verirken, 16-17 yaş grubunda %94.5'i yetersizdir cevabını vermişlerdir. Erkek öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda %65.1'i yeterli cevabını verirken, 16-17 yaş grubunda %90.9'u yetersizdir cevabını vermişlerdir. Kız ve erkek öğrencilerin temel ihtiyaçların karşılanıp karşılanmaması ile ilgi görüşleri birbirine yakındır. Hem kız öğrenciler hem erkek öğrenciler de, 13-15 yaş grubunun temel ihtiyaçların giderilmesi ile ilgili görüşleri olumsuzdur.

**Tablo 4.**Temel ihtiyaçların karşılanmama nedenlerinin dağılımı

| Cinsiyet | Yaş | Kamp programındaki temel ihtiyaçların karşılanmama kaynakları | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Temizlik | Yemek | Sağlık | Lider | Toplam |
| Kız | 13-15 | 21 %47.7 | 15 %34.1 | 8 %18.2 | - | 44 %45.8 |
| | 16-17 | 38 %73.1 | 7 %13.4 | 5 %9.6 | 2 %3.9 | 52 %54.2 |
| | Toplam | 59 %61.5 | 22 %22.9 | 13 %13.5 | 2 %2.1 | 96 %100 |
| Erkek | 13-15 | 61 %73.4 | 16 %19.2 | 4 %4.9 | 2 %2.5 | 83 %45.3 |
| | 16-17 | 69 %69 | 9 %9 | 10 %10 | 12 %12 | 100 %54.7 |
| | Toplam | 130 %71.1 | 25 %13.7 | 14 %7.6 | 14 %7.6 | 183 %100 |

GHDB bünyesinde yapılan ücretsiz deniz kampında yer alan kız öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda %47.7'si, 16-17 yaş grubunda %73.1'i temizlikten kaynaklanmakta olduğu cevabını vermişlerdir (Tablo 4). Erkek öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda %73.4'ü, 16-17 yaş grubunda %69'u da temizlikten kaynaklanmakta olduğu cevabını vermişlerdir. Kız ve erkek öğrencilerin, yaş grubuna göre temel ihtiyaçların nedenleri ile ilgili görüşleri benzerdir. **"Temizlik"** oranının yüksek olması dikkat çekicidir.

GHDB bünyesinde yapılan ücretsiz deniz kampında yer alan katılımcılardan **"gençlik kampı programında tekrar yer almak istenmesi sorusuna"** kız öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda %92.7'si, 16-17 yaş grubunda %92.8'i evet cevabını vermişlerdir (Tablo 5). Erkek öğrencilerin; 13-15 yaş grubunda %88.7'si, 16-17 yaş grubunda %99.1'i evet cevabını vermişlerdir. Kız ve erkek öğrencilerin, yaş gruplarına göre tekrar gençlik kamplarında yer almak istedikleri görüşleri benzerdir.

## TARTIŞMA VE SONUÇ

Dengeli bir yaşam için, bireylerin serbest zamanlarında, düzenli fiziksel aktivitelere katılabileceğini belirten farklı disiplinlerde birçok çalışma yapılmıştır. Mc Avoy (2001) yaptığı çalışmasında açık alan etkinliklerine katılımın fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlığa olumlu etkilerinin yanında, bireyin kendine olan güven ve saygısını artırmakta, kişisel beceri, sosyal davranışlar, vücut ve kişilik gelişimi ile genel davranışları üzerinde olumlu değişikliklere yol açtığını belirtmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. GHDB bünyesinde yapılan ücretsiz deniz kampına kız öğrencilerin katılma oranı %37.1, erkek öğrencilerin katılma oranı ise %62.9'dur. Bu kampa katılan kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında eşit dağılım yapılmamıştır.

2010 yılı Gençlik Kampları Uygulanma Talimatına göre; Ücretsiz Deniz Kampına katılan katılımcıların belirlenmesinde kontenjanların kullanımında kız-erkek dengesi göz önünde bulundurulacaktır ibaresi yer almaktadır (www.genclikkampları.gsb.gov.tr). Araştırma da elde edilen sonuçlarla, yönetmelikte yer alan ibareye uyulmadığını göstermektedir. Bunun nedeni kız öğrencilerin bu tür fiziksel etkinliklere daha az istekli olduklarından dolayı kaynaklandığı söylenebilir. 13-15 yaş grubu için sadece deniz kampları düzenlenirken 16-17 yaş grubu için deniz kampı ile beraber doğa kampları da düzenlenmektedir. Bu nedenle, 16-17 yaş grubu kız ve erkek öğrencilerin deniz kampına katılımının az olduğu söylenebilir. Bir serbest zaman etkinliği olarak düzenlenen gençlik kamplarına katılımın artmasıyla gençlerin olumlu yönde kendilerine transfer sağlayacakları bu nedenle katılımın artırılması için daha çok gence ulaşmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Rekreasyon programları genellikle birtakım aktiviteleri eğlence ile birlikte yapmak üzere gerçekleşir. Sadece boş vakitlerin değerlendirildiği ve doğrudan eğlencenin hedeflendiği zamanlarda değil, belirli bir çalışma süresince bile eğlence ile ilgili birtakım faaliyetler sürdürülebilir (Özer, 2013: 34). Edginton ve ark. (1999: 188) program planlamanın başında programın ve aktivitelerin yapısının belirlenmesi gerektiğini ayrıca etkinliklerin zamanını, yerini, hitap ettiği alanı, katılımcı sayılarının göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamıştır. Rekreatif etkinlikler, bireyin yaşamındaki birçok sıkıntıdan kurtulmasını ve bireyin kendisini geliştirmesini sağlayarak bireylerin kendilerini, ilişkilerini ve sosyo-kültürel uyumlarını olumlu yönde etkilemektedir (Tütüncü ve ark., 2011). Çalışma da cinsiyet ve yaş faktörleri temel alınarak, kamp programında yer alınan etkinliklere, katılım oranları değerlendirilmiştir. Eğlenmenin, dinlemenin yanı sıra, kamp programında seçilen etkinlik türü de önemlidir. Deniz kampında yer alan katılımcılar, deniz aktiviteleri (%56.2), futbol (%17.4), havuz (%16.5) ve yat gezisi(%9.9) etkinliklerinin olmasını beklediklerini belirtmişlerdir. Kamp programında yer alınan etkinlik seçimi hem kız hem de erkek öğrencilerde, yaş gruplarına bakıldığında benzerdir. Sonuç olarak; araştırmada cinsiyet farklılıklarına ve yaş grupları incelendiğinde; kamp programı hazırlanırken, katılımcıların ilgi ve istekleri göz önünde bulundurularak, etkinlik sayısının arttırılmasının gerekli olduğu söylenebilir.

Kamp programlarında, temel ihtiyaçlar ile ilgili temizlik, yemek, sağlık olanaklarının sağlanması önemli koşullardandır. Gençlik kamplarında oda temizliğinden odada kalan katılımcılar sorumludur. "Temizlik" becerisinin kazandırılması için her sabah en temiz oda seçimi yapılarak, katılımcılar diğer katılımcıların önünde, liderlerin belirlediği küçük ödüllerle onure edilir. Çevre ve yemekhane temizliğinden sorumlu olan görevliler olmasına rağmen, her gün bir grup nöbetçi grup olarak seçilmektedir. Bu nöbetçi grup o gün boyunca yemekhane ve çevre temizliğinden sorumludur. Deniz

kampında gençlere verilen bu sorumluluklarla yaşadıkları yerleri temiz tutmaları önce kendi sağlıkları ve sonra arkadaşları için önemli olduğu öğrencilere aktarılmaya çalışılmaktadır.

Kırıkoğlu'nun (2004) çalışmasında; izciler, doğa eğitimi etkinliklerinin uygulamasında "temel ihtiyaçlar" faktörünün önemli olduğunu söylemiş ve planlama sürecini gerçekleştirmeye yönelik etkisi hakkındaki düşüncelerini ifade etmişlerdir. Araştırmada yer alan katılımcıların % 76,6'sı temizlik (tuvalet ve duş) sorununu, organizasyondaki en önemli temel ihtiyaç eksikliği olarak belirtmiştir. Bu çalışma da ise, temel ihtiyaçların karşılanmamasının nelerden kaynaklandığına, cinsiyet ve yaş faktörleri temel alınarak değerlendirilmiştir. Kırıkoğlu'nun (2004) yapmış olduğu benzer çalışma ve elde edilen verilere bakıldığında temel ihtiyaçların karşılanmama kaynaklarının benzer sonuçlar olduğu saptanmıştır. Oysa, cinsiyete ve yaş gruplarına bakıldığında katılımcıların, temel ihtiyaçların karşılanmama kaynakları hususunda farklı sonuçlar görülmektedir. Temel ihtiyaçların karşılanması ile ilgili 13-15 yaş grubunda kız öğrencilerin (47.7)'si, 16-17 yaş grubunda ise(%73.)'ü "temizlik" olduğunu belirtmiştir. Erkek öğrencilerin ise 13-15 yaş grubunda (73.4)'ü, 16-17 yaş grubunda (%69)'u temizlik olduğunu belirtmiştir. Kız öğrencilerin, yaş grupları arasında da farklılık olması dikkat çekici bir bulgudur. 16-17 yaş grubunun hem kız öğrenciler de hem de erkek öğrenciler de "temizlik" ile ilgili sorunlar yaşadıklarını özellikle belirtmişlerdir. Ancak 13-15 yaş grubundaki kız öğrenciler temizlik ile ilgili olumsuz görüşleri, diğer gruplara göre daha düşüktür. Gençlik kamplarında katılımcıların yemek, sağlık ihtiyaçları yüksek oranda karşılanırken, temizlik beklentileri var olan koşullarda ilgili olarak yetersiz kaldığı söylenebilir.

2011 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmuştur. Gençlik kampları da bu süreç itibariyle GSB, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı Gençlik Kampları birimi bünyesinde kız ve erkek öğrencilere olmak üzere ayrı olarak yapılmaya başlanmıştır. 2011 yılından itibaren gençlik kamplarının hem tesis hem de kamplara katılan öğrenci sayısının her yıl daha da arttığı görülmektedir.

Ragheb ve Griffit (1982) serbest zaman katılımını; adölesanların, serbest zaman aktivitelerine katılımlarıyla, fiziksel ve entelektüel gelişimleri bakımından, sosyal ve takım iletişim becerilerini pratik etmeleri açısından, aile ve toplumdaki rollerini öğrenmeleri gibi sosyo-kültürel kazanımları olmakta olduğunu belirtmiştir.

Sonuç olarak; Serbest zaman etkinliği olarak gençlik kamplarına katılan öğrencilerin kamp yaptıkları yerlerde hem yaparak hem de yaşayarak öğrenmesine imkan sunmaktadır. Aynı zamanda kendilerini keşfetmeleri hususunda etkinlikler ve kamp süresince lider-öğrenci, öğrenci-öğrenci etkileşimi de önem taşımaktadır. Etkinlikler planlanırken, kız ve erkek öğrencilerin kontenjan dağılımının eşit yapılması gerekmektedir. Ayrıca cinsiyet ve yaş grupları temel alınarak kamp programlarının planlanması ve uygulanması önerilmektedir.

## KAYNAKÇA

Balcı V. İlhan A. (2006). Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, IV (1) 11-18

Çelebi, M., Özbey, S., Güzel, P. (2012). Eğitimde ve gelişiminde rekreasyonun rolü, 1. Rekreasyon Araştırmaları Kongresi, S.192-201, Antalya.

Edginton, R. Christopher ve Hudson, D. Susan ve Ford, M. Phyllis. (1999). Leadership for Recreation and Leisure Programs and Settings. Illinois: Sagamore Publishing Champaign, 188.

Esteve, R., Martin, J. and San Lopez, A. E. (2007). Grosping the meaning of leisure: Developing a self-report measurement tool. Leisure Studies, Retrived January 13, 2015 from http://www.tandfonline.com/toc/rlst20/current#.VKlNWbn9n4g.

Karaküçük, S. (1995). Rekreasyon boş zamanları değerlendirme kavram, kapsam ve bir araştırma, Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, s.12-103, 177-190,273-303. Ankara.

Karaküçük, S. ve Gürbüz, B. (2007). Boş zaman engelleri ölçeği-28: Ölçek geliştirme, geçerlik ve güvenirlik çalışması. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1, 3-10.

Kelly, J.R. (1990).Leisure. New Jersey: Prentice-Hall, Englewood, Cliffs

Kılbaş, Ş. (2010). Rekreasyon ve boş zaman değerlendirme (3. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.

Kırıkoğlu, S. (2004). Doğa eğitimi programlarının uygulama boyutunda planlama sürecinin rolü, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bolu.

Kraus, R.G. (1985). Recreation Program Planning Today, Scott, Foresman and Company, s.32, London.

Mc Avoy, L.(2001). Outdoors for everyone: Opportunities that include people with disabilities. Parks and Recreation, 36(8), 24-36.

Mull, RF, Bayless, KG, Ross, CM, Jamieson, LM. (1997). Recreational Sport Management. Third Edition, Human Kinetics, USA.

Özer, A. (2013). Eğlence Pazarlaması, İçinde M. Tokay Argan (Editör), Eğlence Pazarlaması (ss.32-58), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2855

Ragheb, M., G., Griiffit. C., A. (1982) The contribution of leisure participation and leisure satisfaction to life satisfaction of older persons. Journal of Leisure Research.S. 14. ss 295 - 306.

Ragheb, MG, Tate, RL. (1993). A behavioral model of leisure participation based on leisure attitude, motivation and satisfaction. Leisure Studies, 12, 61-70

Tütüncü, Ö., Aydın, İ., Küçükusta, D., Avcı, N. ve Taş, İ. (2011). Üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımını etkileyen unsurların analizi. Spor Bilimleri Dergisi, 22(2): 69- 83.

Yerlisu Lapa, T., Ardahan, F.,& Yıldız, F., (2010). Bisiklet Etkinliklerine Katılan Bireylerin Profilleri, bu Sporu Yapma Nedenleri ve Elde Ettikleri Faydalar. 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 10-12 Kasım 2010, Antalya-Türkiye.

Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, www.ghdb.gov.tr Erişim Tarihi:13.09.2012 yerine Gençlik ve Spor Bakanlığı; Gençlik Kampları; www.genclikkampları.gsb.gov.tr Erişim tarihi: 14.5.2012

Gençlik ve Spor Bakanlığı www.gsb.gov.tr Erişim Tarihi: 14. 5. 2012